

Agenda punt 21: Vaststelling Beleidskader windenergie en Beleidskader zon-op-land gemeente Land van Cuijk (bespreekstuk), Wethouder Bouke de Bruin

2 november 2023

Deze ochtend begaf ik mij vanuit het historische Grave, passerend onder de John S. Thompsonbrug richting de Mars en Wijthdijk, vergezeld door mijn wandelgezellen voor een tocht rond Velp – een activiteit die ik ten zeerste kan aanbevelen. Daar, waar het Land van Cuijk de grens vormt tussen Noord-Brabant en Gelderland, stuitte ik op de indrukwekkende Graafse Stuw. Het ruizen van het neerstortende water klonk oorverdovend. Verderop zette ik stevige stappen om tegen de gure wind van storm Ciarán (spreek uit Kjeeran) in te gaan. Omdat het 6:30 uur was, was er geen spoor van de zon te bekennen. In mijn opening benoem ik drie natuurverschijnselen die de fundamenten leggen voor de hernieuwbare energie die we in de energietransitie moeten gaan benutten.

Ik ben Peter Linders, voorzitter van Platform Duurzaam Grave en klimaatburgemeester voor de Gemeente Land van Cuijk in 2022 en 2023, neem bij gebrek aan opvolging ook het jaar 2024 voor mijn rekening.

Mevrouw de voorzitter, geacht college en gewaardeerde raadsleden, vandaag wacht u een druk programma met talrijke belangrijke agendapunten gerelateerd aan de energietransitie, die u streeft vandaag nog af te handelen. Een hele uitdaging! Ik wens u veel succes.

Als klimaatburgemeester is het mijn taak om u aan te sporen de energietransitie niet alleen te aanvaarden, maar deze ook met concrete actieplannen in de praktijk te brengen. En dat het uitdagend is, zal ook vandaag blijken – systemen veranderen brengt immers obstakels en uitdagingen met zich mee. De urgentie van het isoleren van woningen, het opwekken van hernieuwbare energie, het betrekken van bewoners en gebruikers en het effenen van wegen behoeft geen discussie.

Recent was ik betrokken bij de ontwikkeling van een waterkrachtcentrale bij een van de sluizen in Grave, een project met het potentieel om stroom te leveren aan 1000 huishoudens. Corona gooide echter roet in het eten voor de benodigde ontwikkeltijd en een afspraak van minimaal 15 jaar met de grondeigenaar, het Rijksvastgoedbedrijf, was niet haalbaar door geplande vernieuwingen door Rijkswaterstaat in 2028. Nieuwe inzichten hebben deze datum echter verschoven, waardoor er weer kansen zijn om de centrale te realiseren. Samen met de gemeentes Heumen en Land van Cuijk (wethouders Wim Vink en Bouke de Bruin) zijn we in overleg met Rijkswaterstaat over het realiseren van deze kleine waterkrachtcentrale. Ook hebben we gezamenlijk met de Energie-coöperatie Heumen de bouw van een grote energieturbine in de nieuw te bouwen stuw geagendeerd, hoewel de minister onlangs in een brief zegt niet overtuigd te zijn van de nut van waterkracht bij vernieuwde stuwen.

Wat wil ik hiermee zeggen, mevrouw de voorzitter? Ook als alle seinen op groen staan en burgers enthousiast zijn om hernieuwbare energie te ontwikkelen, kan het verouderde systeemen denken vernieuwing in de weg staan – ondanks dat de urgentie om met oplossingen te komen enorm is.

In onze prachtige gemeente Land van Cuijk hebben we beperkte ruimte om binnen 352 vierkante kilometer, zonne- en windenergie te realiseren. Denk aan vliegbasis Volkel en de natuurgebieden. Grote zonnenvelden worden als onaantrekkelijk beschouwd en verstoren natuur en milieu, terwijl grote windturbines de rust en het uitzicht verstoren. Bovendien geeft de nationale overheid geen prioriteit aan waterkracht. Beide kanten van het debat hebben hun geldige argumenten.

Dus, geachte toehoorders, mijn boodschap voor u vandaag is: stel samen beleid op vanuit een breed perspectief en verdwaal niet in de details. Laten we de maatschappelijke verantwoordelijkheid erkennen om het leven van de 91.000 inwoners in onze gemeente te verbeteren en toekomstproof te maken, met het oog op een duurzame en fossielvrije, Co2 neutrale toekomst. Sommige oplossingen moeten nog ontdekt worden of zijn nog te innovatief, zoals waterstof of kernenergie.

We zouden niet moeten afwachten op toekomstige innovaties die nu nog onbereikbaar zijn. In plaats daarvan nodig ik de gemeente uit om met enthousiasme en nieuwsgierigheid samen met inwoners en belanghebbenden bestaande duurzame oplossingen te verkennen en te implementeren. Laten we de moed hebben om experimenteerruimte te creëren voor ideeën die, ondanks mogelijke beperkingen, toch haalbaar kunnen blijken. Het is van essentieel belang dat we aandachtig luisteren naar de bezorgdheden van onze burgers en streven naar samenwerking om deze bezwaren om te zetten in gezamenlijk gedragen oplossingen. Ik pleit ervoor om het gebruik van zonne-energie te bevorderen, zelfs op daken van historische panden. Laten we samen met de bewoners zoeken naar de ideale locaties voor grote windturbines en experimenteren met kleinere 15 meter versies in bedrijvzones en in de buitenranden van dorpskernen. We mogen het niet accepteren dat de nationale overheid waterkracht over het hoofd ziet, terwijl we een mooie kronkelende Maas hebben die een bron van energie kan zijn.

Dus, mevrouw de voorzitter, ik ga afronden, mijn oproep aan u vandaag is om zorgvuldige maar gedurfde beslissingen te nemen en de vaart erin te houden. Bedenk dat het slechts 26 jaar tot 2050 is. Herinnert u zich nog wat u deed in 1996? Het jaar dat Chriet Titulaer ons in 'De Wondere Wereld' kennis liet maken met videobellen op de fiets. Time Flies... de tijd vliegt. Ik wens u een productieve vergadering en dank u voor uw aandacht.

Peter Linders
Klimaatburgemeester Gemeente Land van Cuijk
Voorzitter Platform Duurzaam Grave

peter.linders@vestingstadgrave.nl / 06-53406221
<https://nkw2023.nl/klimaatburgemeester>